

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 68

van **LUDWIG VANDENHOVE**

datum: 14 november 2022

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Kunstenhuis Z33 Limburg - Toekomst

Het kunstencentrum Z33 is het grootste kunstenhuis in Limburg en een belangrijke schakel in het culturele landschap van de provincie. Limburg heeft vergeleken met de andere provincies een minder uitgebreid cultureel aanbod, waardoor Z33 daar een belangrijke rol in opneemt. Naar aanleiding van de vermindering van de provinciale bevoegdheden onderging Z33 in 2018 nog een transformatie, waarbij het een zelfstandige vzw werd met eigen personeel en zelf verantwoordelijk werd voor voormalige provinciale taken. Het nam ook de taken over van vier kleinere Limburgse kunstorganisaties. In 2020 werd het volledige gebouw nog gerenoveerd.

Kunstencentrum Z33 diende, net zoals vele andere kunstorganisaties, een dossier in om werkingsmiddelen te krijgen via het Kunstendecreet voor de beleidsperiode 2023-2027. Maar tijdens het proces van de verdeling van de subsidies kreeg het van de beoordelingscommissie een negatief advies. Uiteindelijk kwam de minister-president, net zoals voor andere negatief beoordeelde organisaties die een belangrijke rol spelen in het veld, toch met geld over de brug, namelijk 2.305.861,31 euro. Dat was 1,1 miljoen euro minder dan wat Z33 had aangevraagd.

Na die beslissing stelde de zakelijke leiding van Z33 een beleidsplan op dat de artistieke ambities aan de budgettaire haalbaarheid moest koppelen. Door de vermindering van subsidies en de stijgende loon-, productie- en energiekosten zullen negen mensen binnen de organisatie moeten worden ontslagen. Concreet is dat één op drie medewerkers. Maar ondanks het ontslag willen ze blijven investeren om de komende vijf jaar hun nationale en internationale rol als referentie op het vlak van actuele kunst, design en architectuur uit te bouwen.

1. Hoe evalueert de minister-president het nieuwe beleidsplan van Z33? Welke uitdagingen ziet hij voor het kunstencentrum?
2. Op welke manier(en) wil de minister-president ervoor zorgen dat het cultuuraanbod in Limburg gegarandeerd blijft en het Limburgse cultuurlandschap versterkt wordt?
3. Hoe zal de minister-president ertoe bijdragen dat Z33 een sterke speler blijft en volledig ingebed wordt in het algemene cultuurlandschap?
4. Op basis van welke gronden en criteria heeft Z33 een negatief advies gekregen bij de laatste beoordelingsronde van het Kunstendecreet? Kan de minister-president verduidelijken wat is misgelopen in het dossier van Z33 waardoor het een negatief advies heeft gekregen?
5. Waarom besliste de minister-president alsnog om ondanks het negatief advies budget toe te kennen aan Z33?

6. Bij de overdracht van de bevoegdheden van de provincies naar Vlaanderen, ook inzake cultuur, is werkzekerheid beloofd aan de betrokken personeelsleden. Ik stel echter vast dat de meerderheid van de afgedankte personeelsleden vroeger provinciepersoneel betreft.

Heeft dat te maken met hun hogere verloning en hun betere verlofregeling? Worden zij niet gevisieerd?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 68 van 14 november 2022

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. Mijn administratie ziet in dit geactualiseerde beleidsplan een duidelijke verbetering t.o.v. het oorspronkelijk ingediende aanvraagdossier. De plannen zijn meer gefocust en getuigen van meer zakelijk realisme, zonder daarbij de sleutel-positie van Z33 binnen de Limburgse en de Vlaamse kunstscène uit het oog te verliezen. Integendeel: door meer aandacht te hebben voor de link tussen de artistieke werking en een verbreding van het lokale publieksbereik, kan Z33 haar belangrijke rol binnen en voor de Limburgse kunstscène net consolideren.

Uiteraard zal de administratie de werking van Z33 blijven opvolgen via haar jaarlijks toezicht. Het is daarbij onze verwachting, op basis van deze nieuwe plannen, dat ze in de komende subsidieperiode meer vooruitgang (vooral op vlak van zakelijk beheer) zullen zien dan in de huidige subsidieperiode.

2. Als Vlaamse overheid doen wij ons best om de kwaliteitsvolle spelers in het Limburgse kunstenveld zo optimaal mogelijk te ondersteunen en te begeleiden – via subsidies, via toezicht, en ook via werkingen als Kunstenpunt en Cultuurloket – maar wij kunnen deze spelers niet zelf creëren, en het zijn uiteindelijk de organisaties zelf die moeten instaan voor hun eigen kwaliteitsvolle artistieke en zakelijke werking en, d.m.v. samenwerking, voor een kwaliteitsvolle Limburgse kunstscène.
3. Uiteraard wil ik dat Z33 een sterke speler blijft binnen het Limburgse en het Vlaamse kunstenveld, maar dat heeft vooral de organisatie zelf in de hand. Veel meer dan wat de Vlaamse overheid nu doet – nl. de nodige financiële ondersteuning voorzien en kritische feedback n.a.v. de opvolging en het jaarlijkse toezicht door de administratie – kunnen wij niet doen.
4. De redenen waarom Z33 een negatief advies kreeg, zijn samengevat in de conclusie van het advies van de commissie:

"De artistieke insteek voor de nieuwe subsidieperiode is problematisch. Er is geen spoor van inhoudelijke diepgang in dit dossier te vinden. Z33 vermeldt de gekozen thema's, maar licht niet toe door wie, of op basis waarvan, zij gekozen werden. Er wordt geen inzicht geboden in de achterliggende artistieke visie waarbinnen de keuze van de thema's te kaderen is. De thema's zijn ook niet concreet uitgewerkt: er wordt geen enkele kunstenaar of ontwerper genoemd, er wordt niet duidelijk gemaakt in welke artistieke richting men denkt of hoe men de concepten vorm wil geven. De commissie krijgt m.a.w. geen houvast om het artistieke potentieel van de werking in de komende subsidieperiode te beoordelen.

Daartegenover staan de problemen op zakelijk vlak: de begroting die niet in evenwicht is, de zware overhead, de onduidelijke verhouding tussen artistieke en structurele uitgaven, en bovenal het feit dat de norm m.b.t. eigen inkomsten zelfs na tien jaar niet gehaald wordt.

De commissie concludeert dat de omslag die deze werking maakt sinds haar uitkanteling, nog niet is afgerond. Veel aspecten van de werking zijn nog niet volledig

uitgedacht of moeten nog opgestart worden. Er blijft nog onzekerheid over de precieze rol die Z33 opneemt in heel wat (samenwerkings-)projecten. Hier is nog veel werk aan de winkel."

5. De redenen waarom de Vlaamse regering heeft beslist om de ondersteuning voor Z33 te continueren in de komende jaren, zij het voor een lager bedrag dan het gevraagde, zijn samengevat in de bijlage bij het toekenningsbesluit:

"Z33 heeft met haar voorbije werking bewezen dat zij een belangrijke speler is in het Limburgse en Vlaamse kunstenlandschap. Er worden projecten van een hoog artistiek niveau gecreëerd met internationale relevantie. Tegelijk is Z33 een van de kernspelers voor de regiorol in verband met kunsten. Zoals ook aangegeven door de Landschaps-commissie heeft Z33 een rol te vervullen als ankerpunt/sectorinstituut voor vormgeving. Ten slotte werd in de strategische visienota Kunsten het belang van bredere ondersteuning voor, en verdere professionalisering van 'kleinere' sectoren als Beeldende Kunst en Fotografie, Architectuur en Vormgeving aangegeven. Net op deze disciplines zet Z33 volop in en moet ze een sterke publieksverbredende rol vervullen. De steden Hasselt en Genk onderschreven nadrukkelijk het belang van Z33 voor de steden en de volledige regio. Omwille van deze argumenten is het belangrijk dat de werking van Z33 zich in het kader van de landschapszorg verder kan ontplooien en wenst de Vlaamse Regering, in afwijking van het advies van de beoordelingscommissie, toch een werkingssubsidie toe te kennen, verhoogd met een inflatiecorrectie conform de nota aan de Vlaamse Regering."

Daarnaast wil ik nog opmerken dat Z33 via haar kunstenaarswerking de ontwikkeling van lokaal artistiek talent, en daarmee ook de uitbouw van een sterke Limburgse kunstscène, ondersteunt. Z33 neemt tevens een coördinerende rol op binnen het Limburgs Kunsten-overleg. Z33 bereikt ook een breed publiek door haar kunstprojecten in de publieke ruimte.

Ten slotte mag men niet uit het oog verliezen dat de werking van Z33 zich momenteel in een precaire fase bevindt – niet alleen door de uitkanteling uit de provincie in 2018, maar ook door de ingebruikname van een nieuwe infrastructuur en een recente directiewissel. De organisatie moet de kans krijgen om deze overgangsfase succesvol door te komen en haar zelfstandige werking verder te ontplooien.

Er zijn dus genoeg argumenten om deze instelling verder te ondersteunen, maar daarbij mogen we niet blind zijn voor de pijnpunten die terecht in het advies van de commissie worden opgesomd.

6. Z33 snoeit inderdaad in het huidige personeelsbestand. Een aantal van de functies die geschrapt worden, waren contracten van bepaalde duur voor specifieke opdrachten. De contracten voor "projectmedewerker voor het Expertisecentrum Design", "stafmedewerker Liko" en "projectmedewerker voor het Europese project Wonderful-Stream" zouden sowieso aflopen in 2022.

De andere zes functies zijn zeer divers qua profiel en takenpakket: onthaalmedewerkers, technische medewerkers, een medewerker "Events & Planning" en een "Projectmanager Talentwerking". Deze keuzes worden onderbouwd in het geactualiseerde beleidsplan; de manier waarop deze geschrapte functies zullen worden opgevangen binnen de werking, wordt eveneens beschreven in het beleidsplan. Ik zie geen aanwijzing om te staven dat deze medewerkers zouden worden gevisieerd omwille van hun loon of verlofregeling. Het feit dat Z33 tot voor kort een provinciale instelling was, verklaart waarom het merendeel van de medewerkers voormalig provinciepersoneel is; bij een sanering lijkt het dan ook onvermijdelijk dat een deel van de getroffen medewerkers voormalig provincie-personeel betreft.